

[Brusvang.]

Selv om mit forslag i første omgang måske bliver stemplet som tåbeligt og sagen uvedkommende, så har jeg tillid til, at der er så meget styrke og fornuft i det, at det på længere sigt vil have sin virkning.

Patursson (Færø.):

Som det vil være bekendt, vedtog et enigt lagting den 6. august i år en udvidelse af den færøske fiskerigrænse til 200 sømil ikke senere end fra 1. januar 1977 at regne. Dette er en af de mest betydningsfulde afgørelser i Færøernes nyere historie. Den kamp, vi i så lang tid har ført for bevarelsen af egne fiskerigdomme til fordel for landets egen befolkning, vil nu blive bragt til sejrrig afslutning.

Denne kamp har faktisk stået på i 75 år eller fra året 1901, da den danske regering hen over hovedet på det færøske lagting indgik aftalen med Storbritannien om 3 sømils fiskerigrænse – en aftale, der åbnede adgang til en altomfattende og ødelæggende udenlandsk rovdrift på fiskebestanden i det hjemlige færøske farvand.

Kampen mod denne ulyksalige 1901-aftale og for udvidelse af fiskerigrænsen begyndte for alvor i 1952 eller for 24 år siden. Langt om længe fik vi i 1964 denne aftale opsagt og en fiskerigrænse på 12 sømil. Denne beskedne udvidelse fik en afgørende betydning for færøsk økonomi.

Fiskeriet i de hjemlige farvande kom i gang igen, hjemmeflåden blev udvidet, og der blev bygget filetfabrikker rundt omkring på øerne med beskæftigelse og indtjeningsmuligheder, hvor der ingen havde været før. Udvidelse til 12 sømil viste sig imidlertid at være ganske utilstrækkelig, og kampen for en yderligere udvidelse fortsatte. Nu endelig står vi på tærskelen til en udvidelse til 200 sømil og derved på tærskelen til en ny æra i Færøernes nyere historie.

Ifølge den forfatningsmæssige stilling, Færøerne har, skal lagtingets beslutning føres ud i livet ved en lov vedtaget her i folketinget, og jeg har med glæde noteret mig statsministerens bemærkning herom i åbningstalens skriftlige del. Loven skal give bemyndigelse til fiskerigrænseudvidelsen, idet selve udvidelsen skal træde i kraft ved en anordning. Det haster med at få loven vedtaget, således at selve dagen for udvidelsen kan fastsættes. Jeg har en lille, men vigtig bemærkning til selve lovforslaget, men

det kan vi vente med, indtil forslaget kommer til behandling her i salen.

Det må glæde os alle, at regeringen bekymrer sig for befolkningerne i den sydlige Afrika, og at regeringen, som statsministeren udtalte det, vil medvirke til, at disse befolkninger får deres naturlige ret til selvbestemmelse. Men der er jo andre, nærmere befolkninger, der har en lige så naturlig ret til selvbestemmelse, deriblandt færingerne. Her talte statsministeren imidlertid ikke om nogen naturlig bestemmelsesret, men indskrænkede sig til at tale om det færøske hjemmestyres adgang til i videre omfang at administrere og træffe bestemmelser om færøske anliggender inden for hjemmestyrets rammer.

Se, det er jo noget ganske andet, og hvor utilstrækkelig denne hjemmestyreordning er, har vi bevis på i det lige berørte spørgsmål om fiskerigrænsen. Det drejer sig her om et af de allervigtigste anliggender for den færøske befolkning, men i dette vigtige anliggende ligger beslutningsmyndigheden jo ikke hos det færøske hjemmestyre, men derimod i det danske folketing og hos den danske regering.

Jeg vil i denne forbindelse bare udtrykke forventningen om, at den danske regering kommer til at bekymre sig lige så meget for at give den nordiske befolkning på Færøerne den samme naturlige ret til selvbestemmelse, som den vil give den farvede befolkning i Sydafrika. Men det kommer vel snart.

Når man ikke straks får det bedste, må man foreløbig lade sig nøje med det næstbedste, og når statsministeren taler om det færøske hjemmestyres adgang til i videre omfang at administrere og træffe bestemmelser om færøske anliggender, må jeg tro, at han her bl. a. har i tankerne det færøske landsstyres beslutning om færøsk overtagelse af sagsområdet undergrunden, herunder også havbunden. Denne overtagelse af undergrunden, heri indbefattet havbunden, er næst efter fiskerigrænsen det vigtigste økonomiske spørgsmål på Færøerne nu og sikkert også i fremtiden. Det er en uomtvistelig menneskelig ret og en livsnødvendighed for den færøske nation at bevare alle landets naturrigdomme til fordel for sig selv og for sig selv alene og til selv og alene at træffe beslutninger herom.

Bay (UP):

Med lov skal land bygges. Det er jo en sæt-